

**TENNESSEE WILLIAMS'IN SÖYLENMEMİŞ BİR ŞEY ADLI
OYUNUNDA CORNELIA KARAKTERİNİN SAHNE ÜZERİNDE
YORUMLANMASI VE SÜREÇ ANALİZİ BAĞLAMINDA
İNCELENMESİ**

NERGİS ÖZTÜRK

TEMMUZ 2006

T.C.
BAHÇEŞEHİR ÜNİVERSİTESİ

**TENNESSEE WILLIAMS'IN SÖYLENMEMİŞ BİR ŞEY ADLI
OYUNUNDA CORNELIA KARAKTERİNİN SAHNE ÜZERİNDE
YORUMLANMASI VE SÜREÇ ANALİZİ BAĞLAMINDA
İNCELENMESİ**

Nergis Öztürk
S.B.E. İleri Oyunculuk Yüksek Lisans Programında Hazırlanan
Yüksek Lisans Tezi

Tez Danışmanı: Yrd. Doç. Dr. Kerem Karaboğa

Temmuz 2006

BAHÇEŞEHİR ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

Yrd. Doç. Dr. İpek ALTINBAŞAK

Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü

Bu tezin İleri Oyunculuk Yüksek Lisans Programından mezun olması için gereken tüm koşulları ve istekleri yerine getirdiğini onaylıyorum.

Yrd. Doç. Dr. Melih Zafer ARICAN

İleri Oyunculuk Yüksek Lisans Programı Koordinatörü

Bu tez okunup nitelik ve içerik açısından tümüyle yeterli olup İleri Oyunculuk Yüksek Lisans Programı için uygun olduğu onaylanmıştır.

Yrd. Doç. Dr. Kerem KARABOĞA

Tez Yöneticisi

Tez İnceleme Komitesi

İmza

Yrd. Doç. Dr. Kerem KARABOĞA

Yrd. Doç. Dr. Yavuz PEKMAN

Yrd. Doç. Dr. Erol İPEKLİ

ÖNSÖZ

Öncelikle partnerime, sevgili sınıf arkadaşım Yeşim Mazıcıoğlu'na teşekkür ediyorum. İki senelik çalışma sürecinde, deneyimlerinden faydalandığım; teoriyi pratikle birleştiren eşi bulunmaz hocam, Doç. Dr. Çetin Sarıkartal'a teşekkür ederim. Ayrıca deneyimlerini bizden esirgemeyen değerli hocalarım, Haluk Bilginer'e, Demet Akbağ'a, Ayşe Lebriz'e, Ezel Akay'a teşekkür ederim. Geçen iki sene boyunca samimi olarak dertlerimizi, sıkıntılarımızı ve sorunlarımızı paylaştığımız, bütün sınıf arkadaşlarıma teşekkür ederim. Ve tez yöneticim, Yrd. Doç. Dr. Kerem Karaboğa'ya teşekkür ederim.

Nergis ÖZTÜRK

ÖZET

TENNESSEE WILLIAMS'IN SÖYLENMEMİŞ BİR ŞEY ADLI OYUNUNDA 'CORNELIA' KARAKTERİNİN SAHNE ÜZERİNDE YORUMLANMASI VE SÜREÇ ANALİZİ BAĞLAMINDA İNCELENMESİ

Öztürk, Nergis

İleri Oyunculuk Yüksek Lisans Programı

Tez Yöneticisi: Yrd. Doç. Dr. Kerem Karaboğa

Temmuz 2006, 42 sayfa

Bu çalışma; oyunun performansa hazırlık ve gösterim sürecinin, metin bağlamında incelenmesi, uygulama sırasındaki deneyimin aktarılması üzerine kuruludur. Yaşanılan deneyimin analizi olan çalışmanın içeriği, oyunun yorumu ışığında çıkan performansın sonucudur. Performansa dayalı bu tez, süreç analizi bağlamında incelenmiştir. Oyun seçimi, çalışma süreci ve sürecin aktarımı şeklinde nitelendirilebilir. Teorik alt yapı araştırması yapılmamış, pratiğin yorumlanması üzerine gidilmiştir.

Anahtar sözcükler: Karakter, Oyunculuk, Deneyim, Tennessee Williams, Metin incelemesi.

ABSTRACT

COMMENT ABOUT THE CHARACTER 'CORNELIA' ON STAGE IN TENNESSEE WILLIAMS'S PLAY SOMETHING UNSPOKEN AND ITS EXAMINATION IN CONTEXT OF PROCESS ANALYSIS

Öztürk, Nergis

Master's Degree In of Advanced Acting

Thesis Supervisor: Ass. Prof. Kerem Karaboğa

July 2006, 42 pages

This study is based on examination of play's process of preparing for the performance and staging, in context of the play-text, and on conveyance of the experience that arises in course of the practice. Content of the study, which is an analysis of the experienced, is derived from the performance coming out in light of the play's performance. This thesis, based on performance, has been examined in context of process analysis. It can be qualified as selection of play, studying process and conveyance of the process. A theoretical infrastructure review was not made, but the interpretation of the practice has been discoursed here.

Keywords: Character, Acting, Experience, Tennessee Williams, Text analysis

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	i
ÖZET.....	ii
ABSTRACT.....	iii
İÇİNDEKİLER.....	iv
GİRİŞ.....	1

BÖLÜM 1

1. DRAMATURJİ ÇALIŞMASI

1. 1. METİN ÇÖZÜMLEMESİ.....	3
1. 2. KARAKTER ÇÖZÜMLEMESİ.....	13
1. 2. 1. Cornelia Karakterinin Çözümlemesi.....	13
1. 2. 2. Grace Karakterinin Çözümlemesi.....	20

BÖLÜM 2

2. UYGULAMA ÇALIŞMASI

2. 1. SÜREÇ ANALİZİ; Oyun Yorumu.....	26
2. 2. SÜREÇ ANALİZİ; Deneyimim.....	31

BÖLÜM 3

SONUÇ.....	37
------------	----

KAYNAKÇA.....	39
----------------------	-----------

BÖLÜM 4

4. EKLER

4. 1. GÖSTERİM BİLGİLERİ.....	41
--------------------------------------	-----------

4. 2. OYUN METNİ.....	42
------------------------------	-----------

GİRİŞ

Güneyli bir oyun yazarı olan Tennessee Williams, oyunlarında, modern Amerikan toplumunun yaşadığı ekonomik, sosyal ve kültürel çelişkileri yansıtır. 2. Dünya Savaşından sonra en önemli eserlerini vermiştir. Adı, çağdaşları Eugene O'Neill ve Arthur Miller ile birlikte anılır. Ortak özellikleri ise tiyatro sanatında yeni bir Amerikan kimliği arayışının yansımalarının görülmesidir. Yazarlar birbirlerinden etik anlayış bağlamında ayrılırlar. Williams oyunlarında, sosyal ve ahlaki çelişkilerin yansımaları farklı bir şekilde yansıtılmıştır. Kusurlu bireyler vardır, bu Williams oyunlarında hastalıklı bir toplumun ürünüdür. Bireyi, onu kuşatan çevreye bağımlı kılar ve onu bu gerçeklik içinde kısıtır ve bastırır. Williams'ın cinsel kimliği ve fırtınalı hayatı birçok eleştirmen tarafından ön yargıyla karşılanırsa da, karakter yaratımındaki başarısı ve dramatik aksiyon kurgusundaki deneyici yaklaşımı sebebiyle birçok çağdaş oyun yazarını etkilemiştir.

Özgür ve yalnız bir varoluşun peşinde olan yazar mekanlara ve ilişkilere tutsak olma, sevilme, anlaşılma, reddedilme korkusuyla iç içe yaşamıştır. Bu evrensel korkular, oyunlarında iç ve dış gerçeklik olarak yansımıştır .

Çalışmada çevreyle uyum problemi ile iç ve dış gerçekliğin sarmaladığı kısa oyunlarından biri incelenecektir. Söylenmemiş Bir Şey adlı kısa oyun, yazarın 1940 – 1960 yılları arasındaki döneminde yazılmıştır. Oyun, iç ve dış çatışmaların karakterler üzerindeki etkisi, kendi gerçekliklerinin diğeri tarafından tanınması üzerine kuruludur.

Zaman olarak bir günde geçen, iki ana karakterden oluşan oyun, güneyde bir malikanede geçmektedir. Karakterlerden biri- Cornelia Scott- evin hanımefendisi, diğeri ise – Grace Lancaster- evin sekreteridir. On beş yıldır birlikte yaşayan ikilinin arasında oyun zamanında tuhaf bir gerginlik vardır. İlişkileri bu gerginlik noktasında

patlak verecektir. On beş yıldır, “söylenmemiş şeyler üzerine bu gün ilk defa konuşacaklardır. Cornelia, bu konuşmanın yapılabileceğini düşünürken, Grace sessizliğin devam edeceğini düşünmektedir. Dışarıda akan bir hayat –Kadınlar Birliği Seçimleri- ve bu evin içinde bir türlü ilerlemeyen ilişkileri söz konusudur. Cornelia’nın sabahın erken saatlerinde, seçimin yapıldığı yere telefon açmasıyla başlayan oyun, seçim sonuçlarının haber verildiği telefon konuşmasıyla son bulur. Bugünün en önemli özelliği ise tanışmalarının on beşinci yıl dönümü olmasıdır.

Çalışma, yukarıda kısaca özeti anlatılan oyunun prova aşamasındaki deneyimin ve performans sırasında yaşananların aktarımıdır. Performansa kadar yapılan provalar boyunca oyunda, kişiler arasındaki “ tuhaf gerginlik” temel alınmıştır. Bu bilgi ışığında okuma provaları ile başlayan süreçte dramaturjik çalışmalar yapılmıştır.

Ana izlek ise oyunun, anlar dizisinden oluştuğu olarak belirlenmiştir. Provalar sırasında, anların yaşatılması gerekliliği öngörülmüştür. Karakterlerin iç ve dış gerçekliklerinin yaşamlarına ve ilişkilerine etkisi üzerine yoğunlaşmıştır. Uygulama aşamasında yapılan doğaçlamalarla karakterlerin algılamasına çalışılmıştır.

Süreç analizi olarak ele alınan bu çalışmadaki en önemli unsur, oyunculuk performansı açısından kazanılan deneyimdir. Metni okuma, durumları kavrama, karakterlerin dertlerini anlama ve anları yaşatma.

BÖLÜM 1

1. DRAMATURJİK ÇALIŞMA

1. 1. METİN ÇÖZÜMLEMESİ

Tennessee Williams'ın (1911-1983) Söylenmemiş Bir şey (1953) adlı oyunu evin hanımı ve sekreterinin ilişkisi üzerine kuruludur. Oyun güneyli bir hanımefendi olan Cornelia Scott'ın oturma odasında ve bir gün boyunca geçmektedir. Aynı gün içinde hem kızkardeşler birliği seçimleri yapılacak hem de Cornelia'nın sekreteri Grace'in eve gelişi ve tanışmalarının on beşinci yıldönümü kutlanacaktır.

Cornelia'nın Edgewater yolundaki malikanesinde bir gün boyunca yaşananlar, aralarında yıllardır dile getirilemeyen “ söylenmemiş şeylerin ” konuşulmaya çalışılacak ve hayatlarının dönüm noktası olacaktır.

Olaylar Dizisi şöyle gelişmektedir: Oyun, sabahın erken saatlerinde Miss Cornelia Scott'ın bir yere telefon etmesiyle başlar. Grace'in gelişiyle aslında Scott'ın sekreterinin yerine geçerek kız kardeşler birliği seçimlerinin yapıldığı yere gitmeyeceğini söylediği anlaşılır:

“CORNELIA: (...) Görüyorsun ya, sekreterimin yerine geçtim bu sabah.”¹

Sabah kalmış ve Grace'in yapması gereken her şeyi yapmıştır ve sitemkardır. Grace ise anlamamazlıktan gelerek, daha önce, dün ve dünden önceki on beş yıl içinde rutin yapılan şeyleri yapmaya çalışır. Ama onun için de bugün dünden farklıdır. Konuşmalardan evin hizmetçisi Lucinda'nın evde olmadığı anlaşılır ve bir de telefonda konuşulan, toplantıda olan Miss Esmeralda Hawkins vardır. Cornelia bir yandan Esmeralda'yla konuşarak toplantı hakkında bilgi alır. Grace ise yıllık

¹ Williams, Tennessee, *Yağmur Gibi Söyle Bana (Söylenmemiş Bir Şey)*, Çeviren: Tomris Uyar. Nisan Yayınları, İstanbul, (1999), s. 51

seçimlerin Cornelia için önemli olduğunu bilmekte gitmeyişi anlam verememektedir. Grace Cornelia'nın gerginliğinin sebebinin toplantıya gitmeyişi olduğunu aslında bugünün daha anlamlı bir gün olduğunu bilmektedir, masada on beşinci yıl dönümlerinin simgesi bir gül vardır ve Grace gülü görmüş, ama bir şey dememiştir. Telefon konuşmalarından anlaşılır ki, Cornelia'ya göre ortada bir klik vardır ve ona karşı bir akım geliştiriliyordur. Grace ise bu konuşmalardan gerilmiş ve oradan ayrılmaya çalışsa da Cornelia izin vermez, çünkü bugün konuşulması gereken şeyler konuşulmalıdır. Sonunda Cornelia dayanamayıp gülü gösterir, Grace ise artık gördüğünü saklayamaz ama bahaneler yaratır. Cornelia, konuşmaya başlamıştır. On beş yıl önce Grace'in eve gelişini anlatmaya başlar, Grace ise gittikçe telaşlanmaya başlamıştır. Aralarında bir gerginlik başlamıştır. Cornelia konuşmaya devam eder, Grace ise bunalmış ve kaçmaya çalışmaktadır. Söylenmemiş şeylerin söyleneceği bir anda Grace dayanamaz ve konuşmaya başlar. Aralarında bir duvar vardır ve söylenmemiş şeyler asla söylenemez. Cornelia ise Grace'in konuşmasından memnundur ve onu kendince yüreklendirmeye çalışır. Konuşma telefonla kesilir. Başpazlık olmazsa yardımcılık görevini kabul edip etmeyeceği sorulur Cornelia'ya ve telefon kapanır. Grace tekrar oradan ayrılmak istese de Cornelia izin vermez, onu gördüğü ilk günü anlatmaya başlar ve bu konuşmada telefonla kesintiye uğrar. Seçimler yapılmış ve başka biri seçilmiştir. Cornelia olduğu yerde kalır, Grace'in yüzünde ise kaçamak bir gülümseme belirir.

Williams'ın oyunlarında karakterlerin yaşadıkları gerçeklikte bir kirlenme içinde oldukları gözlemlenir. Çürümüş dünya içinde kendilerine yer aramaktadırlar. Toplumsal yozlaşmanın ortasında kala kalmışlardır. Güneyli bir yazar olarak Williams, oyunlarında genellikle Güney yaşamında, ekonomik kriz sonrasında ortaya çıkan sosyal, kültürel çelişkileri yansıtır:

“Williams’ın gücü, bunalımlı ve şiddetli durumlar içinde, geçmişi aşma ya da bugünün basitliğinden, maddeciliğinden daha güven verici buldukları bir geleceği yaratma çabası içinde olan ilginç karakterleri yakalamadaki başarısından kaynaklanmaktadır. Dramatik aksiyonun gelişim sürecinde, baş kahraman sıklıkla kötü ve zorba karakterlerin ellerinde ahlaksal ya da fiziksel bir çöküş yaşadktan sonra yanlısamalarını terk etmek zorunda bırakılır. Williams’ın duygusal durumları, maddeci bir dünyada aşkın ve güzelliğin sürmesi üzerine ahlaksal yaklaşımını genellikle çapraşık hale getirir. Etki sağlamak adına, teatral araçları imgesel olarak kullanmış, kimi kez açıkça karakterin içsel gerçekliğine ve duruma dikkat çekerek onları dönüştürmüştür.”²

Yukarıda alıntılanan bölümden de anlaşılacağı gibi, Williams’ın karakterleri kendi iç ve dış gerçeklikleri içine sıkışmışlardır:

“Yazarın bütün oyunlarında sanki aynı tema işlenir. Williams, insanoğlunu daha çok cinsel birleşmesi içinde görür; ona göre, insanın en büyük sorunu budur. Yazar, XX. Yüzyıl başındaki Freud etkisini çeşitli yollarla sürdürür oyunlarında. Oyunlarının hemen hepsinde, kendinden, dolayısıyla

² Brockett G. Oscar, Tennessee, Tiyatro Tarihi. Dost Kitapevi Yayınları, Çeviren: İnönü Bayramoğlu. Ankara, (2000), s.598.

insanlardan kaçan, kabuğuna çekilmiş biri ya da saldırgan her hoşlandığı şeyi elde etmek isteyen biri vardır.”³

İkinci dünya savaşı sonrası yaşanan iç bunalımın izlerini taşıyan yazarın oyunlarındaki karakterlerine de bu etki yansıtılmıştır. Oyunlarının hemen hepsi feodal izlerin görüldüğü Güney’de geçmektedir . Karakterler bu ortamın içinde kendi varoluşlarını yaşamaya çalışmaktadır. Bu noktada karakterlerin özellikleri üzerine bir alıntı yapmak yerinde olur:

“Williams’ın 1950 ve1960’lardaki oyunlarında Güney’in bastırılmış kadınları:

- 1. Güneyli kadınlar, sadece ev içindeki işleri yapmak üzere yetiştirildikleri için dış dünyadan habersiz yaşarlar.*
- 2. Geleneksel Güney toplumundaki erkeğin, başka bir deyişle aile reisinin yokluğu veya ailenin parçalanması halinde kadının karşısına ekonomik ve psikolojik açıdan doldurulamayacak büyük bir boşluk çıkar.*
- 3. Kendi özgür, bireysel ve bağımsız dünyalarını yaratmak için bocalarlar. Böylece eskiyle yeninin arasına sıkışıp kalırlar.*
- 4. Güney’li kadınlar için erdemli ve namuslu olmak, dinsel ve toplumsal açıdan yegane önemli özellik olduğundan kadınlıklarını inkar etmişlerdir. Bu bastırılmışlığın sonucunda bazıları, tepki olarak cinselliğini abartır ve*

³ Nutku, Özdemir, Dünya Tiyatrosu Tarihi 2. Remzi Kitapevi, İstanbul (1985), s.223

hafifmeşrepmiş veya teşhirciymiş gibi muamele görür, toplum içinde şimşekleri üzerlerine çekerler.

5. *Toplumun baskısız üzerinde hisseden bazı kadınlar da ezikliğin izlerini ömür boyu taşır ve bunu gelecek kuşaklara aktarırlar.*
6. *Bazı kadınlar da düşler dünyasına kaçarlar.*
7. *Büyük baskılar altında aklını kaçırmış kadınlara da sıkça rastlanır.”⁴*

Williams’ın oyunlarında alıntılanan bölümlerden de anlaşılacağı üzere, “düzene ayak uyduran” ve “baskı altında kalmış” karakterler yer alır. Karakterler, uzun oyunlarında olduğu gibi kısa oyunlarında ayrıntılı olarak çizilmiş olmasa da, tema bağlamında onların özeti gibidir.

Söylenmemiş Bir Şey metninde yazar, “çürümüş dünya” içinde paraca güçlünün üstünlüğüne dayanan düzenin yıkıcılığı ve yozlaşmanın, baskı altında kalanın yalnızlığına dikkati çeker.

Metinde ilk göze çarpan ilişki modeli, “ hanımefendi-sekreter (efendi-işçi)” ve aralarında “konuşulamayan şey” bu sınıf farkından ortaya çıkmaktadır. Yüzeyde görülen bu ilişki her ikisi tarafından farklı algılanmaktadır. Diğer bir taraftan on beş yıllık dostlukları vardır. Oyunun temelinde yatan önemli nokta; aralarındaki aşılmaz duvar. Cornelia tarafından, bu duvar görülmemektedir; Grace’in durduğu yerden ise bu duvar çok net görülmektedir:

⁴ Uslu, A. Didem, Amerikan Tiyatrosunda Düşler. Dokuz Eylül Yayınları. İzmir, (2001)

“GRACE: (...) on beş yıldır söylenmemiş şeyleri söylemek ha!? Böyle uzun bir süre, ancak dinamitin yıkabileceği bir duvara çevirir sessizliği (...)”⁵

Cornelia tarafından aşılabilecek olan, Grace tarafından ise asla aşılamayacak olan bu duvarın ardında büyük bir sevgi ilişkisi de vardır ki, bu hiçbir zaman net bir şekilde dile getirilmemiştir. Cornelia'nın söylenmemiş şeyler üzerine konuşmaya başlaması ve bu ilgiden Grace'in bunalması ve aralarındaki aşılmaz duvardan bahsettiği yere kadar oyun, bilinmeyen bir gerginlik üzerinden sürmektedir. Bu konuşmadan finale kadar ise beklide bir daha hiç konuşulmayacaktır.

Oyun telefon konuşmasıyla başlar, oyun içinde altı kez çalar ve telefon konuşmasıyla biter. Aynı anda bir diğer tarafta seçim yapılmakta ve her aşaması bu telefon konuşmalarıyla öğrenilmektedir. Dışarıdaki hayat sürekli evin içine müdahale etmektedir; Cornelia'nın toplum içindeki yeri, ilişkilerinin bağlayıcı noktasıdır ve onun soyluluğunun simgesi gibidir. Cornelia bu hayata mecbur yaşamak zorundadır ama Grace'i çok sevmekte ve içinde bulunduğu konumun buna engel olmadığını düşünmektedir. Grace ise aralarındaki çok büyük bu engelin aşılamayacağını bilmekte ve sevgisini içinde yaşamaktadır:

“CORNELIA: Sen ne zaman benim bir şeye adaylığımı koyduğumu gördün Grace? Bir dernekte ya da kulüpte göreve gelmişsem, üyelerin bitip tükenmez üstelemeleri sonucu

⁵ a. g. e. s. 64

*olmuştur bu, çünkü aslına bakarsan, yöneticilik oldum bittim
itmiştir beni.(...)”⁶*

Bir şeye adaylığını bile koymadan tek başına seçilmeyi kendine uygun gören, bunun olağan olduğunu düşünen birine ne kadar ulaşılabilir? Grace’in, aralarındaki “söylenmemiş şeylerin” hiçbir zaman söylenemeyeceğini düşünmesinin temel sebebi de budur. Onun için on dört gül daha alınmıştır ama Cornelia’nın yazışmalarını yaptığı çalışma masasında durmaktadır ve bu da ona bu evdeki konumunu hatırlatmaktadır. Cornelia ise onu gördüğü günden beri sadece sevmektedir ve ona göre aralarında bir fark yoktur:

“GRACE: *Güller için teşekkür ederim sana.*

CORNELIA: *Senden teşekkür etmeni istediğim yok. Tek istediğim, sevgime biraz olsun karşılık vermek...çok değil ama ara sıra, birazcık hiç değilse!*

GRACE: *Sevgimi hiç esirgemedim ki, Cornelia.*

CORNELIA: *Bir şey daha: biraz da açsözlülük.*

GRACE: *Evet, açsözlülük, senin kadar gururlu bir genç kadından daha fazlasını istemiyorsam tabii!*

GRACE(masadan kalkarak): *Ne gururluyum ne de gencim Cornelia.*

CORNELIA: *Otur. Masadan kalkma.*

GRACE: *Bir buyruk mu bu?*

⁶ a. g. e. s. 55

CORNELIA: *Ben sana buyruklar vermem, ricalarda bulunurum.*

GRACE: *Bazen bir işverenin ricalarını buyruklarından ayırmak güçtür. (Oturur)''⁷*

Cornelia'nın sosyal yaşam içindeki konumu, Grace tarafından her an hissedilmektedir. Düzene ayak uyduran karakter olarak Cornelia, Grace'i ne kadar severse sevsin, aynı dünya içinde yer alamayacaklardır. Kendi gerçeklikleri içinde yaşamak zorundadırlar. Cornelia'nın gücü altında, Grace ezilmeye mahkumdur. Çünkü o, sevgisini bile bu güç üzerinden göstermektedir.

Sonuç olarak, gerçek zamanda ve bir günde geçen oyunda ufak kırılmalar olmakta, serim düğüm çözüm gibi klasik bir kurgu üzerinden akmamaktadır. Oyun, Cornelia için bugün iki ayrı önem taşımakta; hem kazanılacak bir zafer hem de çok önemli bir kutlama yapılacak ve söylenmesi gereken her şey söylenecektir, Grace ise bir şey saklamakta ve bugünün bitmesini istemektedir. Süreç içinde karakterler büyük değişimler göstermemekte, finale gelindiğindeyse yaşanan kırılmanın iziyle hayatlarına devam edeceklerdir. Söylenmesi gerekenler söylenememiş ve zafer kazanılamamıştır.

GRACE: *Kağıt ve kalem.*

CORNELIA: *Evet. Kağıt ve kalem...-Şey- bir mektup yazdırmalıyım da...*

(GRACE, masadan uzaklaşır. Aydınlik bölümün kıyısında durarak döner, CORNELIA'nın dimdik omuzlarına bakar;

⁷ a. g. e. s. 60

yüzünde,kaçamak bir gülümseme belirir bir an; pek kötücül olmasa da tam anlamıyla candan değildir gülümsemesi. Sonra yürüyüp ışıklandırılmış alandan geçer. Bir dakika sonra sesi, dışarıdan, karanlıktan gelir)GRACE: Ne güller! Her yıl için bir yıl’’⁸

⁸ a. g. e. s. 68

1.2 KARAKTER İNCELEMESİ

Oyun iki ana karakterden oluşmaktadır: Cornelia ve Grace. Evin hizmetçisi Lucinda'nın evde olmadığından bahsedilmekte ve telefon konuşmaları ise Esmeralda Hawkins'le yapılmaktadır. İki ana karakterin ilişkilerinin; yaşanmışlıkları ve on beşinci yıl dönümlerini kutlayacakları bugünde, geldikleri nokta irdelenmektedir. Güç dengeleri üzerine kurulan oyunda Cornelia Scott'ın ölçsüz tutkusu altında Grace'in ezilmişliğini görürüz. Yazar,oyunda; aralarında lezbiyen bir ilişki olduğunu hissettirdiği iki kadını bir araya getirir.

1. 2. 1. Cornelia Karakterinin İncelenmesi:

Miss Cornelia Scott, 60 yaşlarında zengin, güneyli bir bakire.

Oyun Cornelia'nın malikanesinde geçmektedir, evin hanımıdır. Dolayısıyla onun mekanında onun kuralları ve düzeni geçerlidir. Yerel kilise üyesidir, bahçesini her yıl ziyarete gelen hacı grupları, iyi bir müzik zevki vardır. Seçkinliği ve bilirkişiliği herkes tarafından kabul edilmiştir. Sosyal hayatın onu kuşattığı bu dünya içindeyse Grace'e olan sevgisini sunuş biçimi bu koşullar altında olacaktır. Bu durum sebebiyle aralarında varolan ve hep olacak olan sınıf farkı yüzünden, daha önce söylenmesi gereken şeyler söylenmemiştir. Cornelia'nın tarafında bu fark edilen ve aşılması gereken bir durum değildir, o Grace'i sevmektedir ve on beşinci yıl dönümleri olan bugünde her şey söylenmelidir. Grace onun sekreteri değil on beş yıllık dostudur. Cornelia'nın bakışından durum bu kadar basittir, Grace utangaç, çekingen bir duldur. Ve beklide bunca zaman bu yüzden konuşamamışlardır.

Aslında Cornelia'nın hayatı bu koşullar altında tek kişilik bir hayattır, ama o ısrarla Grace'i de bulunduğu yere çekmeye çalışmaktadır. Ama aralarındaki sınıf farkı buna izin vermeyecektir, onun bulunduğu yerden ise bunu görmek mümkün değildir. Onun oyununun içinde Grace gibilere yer yoktur.

Grace'i çok sevmesinin yanı sıra, ona sekreteri olduğunu hatırlatacak sözlerde söylemektedir. Dolayısıyla herhangi bir açığının görüldüğünü fark ettiği anda, hanımefendi kimliğinden seslenmektedir Grace'e. Bu da aralarındaki uçurumu daha da arttırmaktadır:

“CORNELIA: Bir katalog uğruna bu ne heyecan, şekerim.

GRACE: Plaklara bayılıyorum.

CORNELIA: Keşke yerlerine koyacak kadar bayılsaydın.

GRACE: Ah, işte istediğimiz Vivaldi!

CORNELIA: 'İsteddiğimiz' değil şekerim, 'istediğin'”⁹

Yıllık yönetim kurulu seçimlerine gitmemiştir. Telefon konuşmalarıyla haber aldığı seçimlerden, tek başına aday gösterilip seçilmesini ister. Tek ve biricik olma isteği onun için olağan olsa da, Grace tarafından bu katlanılabilir değildir. Cornelia'ya göre, yerel kiliseye bu kadar emek vermiş, seçkinliği tartışmasız olan birinin seçilmesi gerekir, bu kişi de kendisidir. Onun başpapaz olmak gibi bir isteği yoktur, olması gereken olağan olan olacaktır:

“GRACE: Toplantıya gitseydin, sinirlerin böyle gerilmezdi.

CORNELIA: Ne demek istiyorsun anlamıyorum.

⁹ a. g. e. s. 53

GRACE: *Seçilmek istemiyor musun?*

CORNELIA: *“Seçilmek istemek” mi “istemek” de ne demek?*

GRACE: *Sen ne zaman benim bir şeye adaylık koyduğumu gördün Grace? Bir dernekte ya da kulüpte göreve gelmişsem üyelerin bitip tükenmez üstelemeleri sonucu olmuştur bu, çünkü aslına bakarsan yöneticilik oldum bittim itmiştir beni. Ama bu konu başka, bambaşka. Bir şeyin denenmesi bu. Bak, uzun zamandır sezinliyorum, Kardeşler arasında bir grup var, bana düşman küçük bir klik.”¹⁰*

Yukarıda alıntılanan iki bölümde de, Cornelia'nın dünyasına ait önemli bir nokta dikkat çekmektedir. “İstemek”, “istek”: Cornelia'nın bulunduğu sınıfa ait değildir. İsteğe koşullanmış bir dünya değildir burası; Grace'in yaşantısı için ise durum farklıdır, isteğe bağlı bir yaşantıdır. Cornelia, bir şeyi istemez, zaten olacaktır ve olması gerekir; Grace ise bir şeylerin olmasını bekler, bunun için çalışır, umut eder. Aralarındaki sınıf farkının en belirleyici özelliğidir bu. Belki de Grace'in duvarı aşamayacaklarını söylemesinin sebebidir. Cornelia'nın sınıfında bile oraya ait olamayanlar varken ve Cornelia ait olma durumunu mesele haline getirirken, Grace, Cornelia gibi sevgisini rahatça nasıl dile getirir!:

CORNELIA: *Bana karşı bir akım geliştiriliyor.*

GRACE: *Bir akım mı? Sana karşı mı?*

CORNELIA: *Beni önemli görevlerden uzak tutmak için bir tertip.*

¹⁰ a. g. e. s. 55

GRACE: Ama yerel kilisede hep önemli görevlere getirilmedin mi?

CORNELIA: Hiç başpapaz olmadım.!

GRACE: Demek başpapaz olmak istiyorsun?

CORNELIA: Hayır beni yanlış anlıyorsun, başpapaz olmak “istediğim” yok. Hiçbir şey olmak istemiyorum. Yalnızca bana karşı geliştirilen bu akım bu tavrı kırmak istiyorum o kadar üstelik bu uğurda güçlerimi seferber ettim bile.

CORNELIA: Son zamanlarda fazla genişledi cemaat. İkinci Baptist Kilisesi’inde bile ön sıralara oturamayan birtakım Kadınlar alındı! Yüz kızartıcı ama gerçek.”¹¹

Cornelia’nın, toplantıda olup bitenleri öğrenmek için yaptığı telefon konuşmasında açıkça ne olması gerektiğini anlatır. Kaçınılmaz olan onun “Başpapaz” olmasıdır. Bir oylamaya bile gerek duyulmadan seçilmek istemektedir. Herkes tarafından görülmek isteyişi egemendir, biricik ve tek olmak. Bir kişi bile aday göstermezse, adaylığı geri alınmalıdır:

CORNELIA: Dinle Esmeralda, umarım tutumumu iyice anlamışsındır. Sözlü oy birliği olamadan hiçbir görevi alamam. Bu ne demek biliyorsun değil mi? Bir parlamento deyimidir. Yani birinin göreve geçmesini üyelerin oybirliğiyle istemeleri, oylamayı gerektirmeyecek biçimde istemeleridir. Bir başka deyişle, o kişinin aday gösterilir gösterilmez, hiç

¹¹ a. g. e. s. 56

karşı konulmadan seçilmesidir, kendiliğinden. Evet şekerim, bu kadar basit. Kardeşler oylamaya hiç gerek duymaksızın, tek başıma aday gösterilmemi uygun görüyorlarsa yetenekleri ve bağlılığımı kanıtladığıma inanıyorlarsa tabii böyle bir görevi onur duyarak kabul etmek zorunda kalırım. Öte yandan o klik, kimleri kastettiğimi biliyorsun, başka birini aday gösterecek kadar ileri giderse, olmaz tabii ama olursa, ben sahneden hepten çekilirim daha iyi. Başka biri aday gösterilip de onaylandığı anda benim adım hemen geri alınmalıdır, hemen hiç tartışmasız.”¹²

Yukarıda alıntılanan bölümlerde, ilişkilerinde sınıf farkından kaynaklanan mecburi durumlar göze çarpmaktadır. Ama oyunun çatışmasını doğuran temel mesele, farka rağmen birbirini çok sevmeleri ve bunca zaman yaşadıklarının hep yarım ve eksik kalması. İşte on beşinci yıldönülerinin kutlanacağı bu günde , Cornelia bu sessizliğin bozulacağını ve konuşacaklarını planlamıştır. Grace’i ilk gördüğü günden beri sevmektedir. Oyunda Grace’in gelişini anlattığı yerde ise heyecanlanmaya başlamıştır, işler yolunda gitmektedir, konuşmaya başlamışlardır. Grace’in tepkisiyle tekrar kırılma yaşanmıştır. Yarım kalmışlık, yaşamlarında olmayan şey. On beş yıldır süren ilişkilerinin dostluk olduğunu öne süren Cornelia, tepki karşısında hanımefendi kimliğine geri döner. Aslında Grace ile kurduğu ilişki hep onun “efendiliği” üzerinden olmaktadır. Çünkü başka bir yaşantı yaşamamıştır. Belki de “isteyebileceği”, ihtiyaç duyacağı tek kişi tek şey Grace’tir:

¹² a. g. e. s. 57

“CORNELIA: (...)Tek istediğim sevgime biraz olsun karşılık vermen, çok değil, birazcık hiç değilse(...)”¹³

Grace’i davet ettiği on beş yıl öncesini anlattığı yerde; Grace’in çaresiz, güçsüz bir dul olduğunu söyler. Ama annesinin ölümünden sonraki yalnızlığı, Grace’i görür görmez duyduğu ilgi ona bu daveti yaptırmıştır. Çaresiz, yalnız ve bencildir. Kendine dönük yüzünden bunu anlayamaz. Sevgisini anlattığı konuşmaların hemen ardından gelen telefonda ona sunulan ikinci derece rolü şiddetle reddeder. Böylesi bir hayatın içinde anlamak ve ayırımına varmak zordur. İşte biri birlerine olan sevginin ve ilginin asla konuşulamayacağını kanıtıdır. Bir telefon veya birileri ya da Cornelia tarafından kesintiye uğrayacaktır, ilişkileri:

“CORNELIA: Esmeralda! Dinle beni! Ben, BİRİNCİ DERECEDEDEN AŞAĞI GÖREV KABUL ETMEYECEĞİM! Anlıyor musun dediğimi? BİRİNCİ DERECEDEDEN AŞAĞI-Esmeralda?(almacı yerine bırakır)”¹⁴

Oyunun bağlayıcı kısmı ise aralarında “söylenmemiş şeyler” in Cornelia tarafından dile getirilmeye başlandığı ve Grace’in patlama noktasına geldiği andır. Artık Grace de konuşmaya başlamıştır. Cornelia’nın -bu güçlü, soylu hanımefendinin- karşısında söylenecek bir şey kalmamıştır. Gücün, iktidar hırsının Cornelia’yı çevreleyen sosyal konumunun altında bir güvensizlik yatmaktadır. Onun

¹³ a. g. e. s. 60

¹⁴ a. g. e. s. 65

güvensizliğini, güç ve iktidar tutkusuyla sakladığı kişiliği, tüm çıplaklığı ile seçim sonuçlarını tartıştığı son telefon konuşmasında ortaya çıkar:

“CORNELIA: İnanmıyorum sana Esmeralda! Mrs. Hornsby mi seçildi? Buyurun adayınızı! Daha bir yıl olmadı Kiliseye katılabılır...Sen beni mi aday gösterdin? Anlıyorum! Ama ben şey olursa adaylığımı geri çekmeni söylemişim. Tamam tamam, açıklama, zararı yok, bu kadarı yeterde artar. Biliyorsun Runnymede Baronları'nın Kızları'na katılıyorum! Yaa, Earl'ün soyundan geldiğim doğrulandı da. Yo o pürüzler giderildi, kesinleşti, tabii Koloni Leydileri'yle Huguenot Derneği'ne de girebilirim istersem, hele öbür etkinlikleri falan düşünürsek, isteselerdi bile asla üstlenemezdim bu görevi...Elbette çekileceğim yerel kilisemizden! Tabii canım tabii! Sekreterim yanı başımda! Kalem, kağıdı elimde! Telefonu kapatır kapatmaz yazdırıyorum istifa mektubumu. Yoo, yoo, yoo, çıldırmadım, öfkelenmedim canım. Biraz... güldüm o kadar... Mrs. Hornsby. Ha? Orta malı her zaman geçerli oluyor değil mi? Teşekkürler Esmeralda, hoşça kal”¹⁵

Cornelia, güç ve iktidar uğruna verdiği mücadeleden yenik çıkmıştır. Oyunun sonunda yalnız kalmış ve dengeler değişmiştir.

¹⁵ a. g. e. s. 67

1. 2. 2. Grace Karakterinin İncelenmesi:

GRACE LANCASTER, 40-45 yaşlarındadır; solgundur ama güzeldir hala. Hafiften aklaşan sarı saçları, uçuk gözleri, pembe, ipek bir sabahlığa bürünmüş ince gövdesi, ona gerçekdışı bir hava verir. Miss Scott'ın Romalı görkemine taban tabana karşıt bir hava. İki kadın arasında gizemli bir gerginlik vardır, söylenmemiş bir şey.

Oyunun ikincil karakteri olan Grace, yaşadığı iç parçalanma nedeniyle acı çeken ve dış gerçekliğe- Cornelia'nın gerçeğine dayanamayan karakter olarak çizilmiştir. O “unutulmuş bir şeyin bozluğu”dur. Cornelia ile olan yaşantısı ona unutulmuşluğunu, çaresizliğini ve ezilmişliğini daha çok hatırlatmaktadır. Cornelia'nın gördüğü her şeyi görmekte onu sevmekte ama ilişkilerinin çıkmazlığını bilmektedir. On beş yıl önce kocası öldükten sonra Cornelia'nın daveti üzerine gelmiş ve o günden sonra onunla yaşamaya başlamıştır. Evin sekreteridir. Cornelia'nın dostlukla nitelendirdiği ilişkilerini farklı görmektedir. O da Cornelia'yı sever ama bu evdeki görevini ve konumunu hiçbir zaman unutmamaktadır:

“GRACE: *Ah, işte istediğimiz Vivaldi!*

CORNELIA: *“İstediğimiz” değil şekerim, “istediğin”*

Cornelia'nın evin hanımefendisi olduğunu hatırlatan davranışları onu çaresizleştirir:

“GRACE: *Miss Scott'ın evi. Ya. Bir dakika lütfen.*

CORNELIA: *(almacı alarak) Esmeralda, şimdi yukarda mısın?*

GRACE: *Esmeralda değil, Mrs. C.C. Bright!*

CORNELIA: *Bir dakika bir dakika bir dakika! (Müthiş bir öfkeyle Grace'fırlatır almacı) Ne cesaretle bu kadını konuşturuyorsun benimle!*

GRACE: *Cornelia, ben konuşturmam ki, tam soracağım sırada!*

CORNELIA: *Suss! Şimdi ve bakalım şu telefonu.”¹⁶*

Tam bir sekreter gibi görev yapmamaktadır, Cornelia'nın ona olan ilgisinin de farkındadır. Onun gerginliğinin sebebi ise aralarında sınıf farkının olmasıdır. Çünkü Grace bu farkı gören ve en çok hisseden taraftır. Bu yüzden ona alınan gülü görmüş, Cornelia söyleyene kadar sesini çıkarmamıştır:

CORNELIA: *Gözünden kaçan bir şey yok mu canım?*

GRACE: *Nerede?*

CORNELIA: *Burnunun dibinde.*

GRACE: *Çiçeğimi mi kastediyorsun!*

CORNELIA: *Evet! Gülünü kastediyorum!*

GRACE: *Tabii gördüm gülümü, odaya girer girmez gördüm.*

CORNELIA: *Ama bir şey demedin.*

GRACE: *Söyleyecektim ama sen toplantı derdine düşmüştün.*

CORNELIA: *Benim toplantı derdine falan düşmedim ben.*

GRACE: *Bu güzelim gül için kime teşekkür etmem gerekiyor, acaba? Sevgili işverenime mi?*

¹⁶ a. g. e. s. 54

CORNELIA: Yazışmalar için gittiğinde kitaplıktaki masanda on dört gül daha bulacaksın.

GRACE: On dört gül daha mı?

CORNELIA: Toplam on beş?

GRACE: Ne hoş! Neden on beş?

CORNELIA: Ne zamandır buradasın canım? Ne zamandır bu evi bir gül bahçesine çevirdin?

GRACE: Ne güzel dile getirdin! Şey tabii, on beş yıldır, senin sekreterinim!

CORNELIA: On beş yıldır dostumsun! Her yıl için bir gül her gül için bir yıl!

GRACE: Olayın yıl dönümünü böyle anman ne güzel...

CORNELIA: Önce “inci gerdanlık” dedim kendi kendime; sonra “Hayır, gül” dedim. Ama beki de sana altın bir armağan vermeliydim ha ha! Sükut altındır derler ya!

GRACE: Aman şu sersem pikap da aynı plağı çalıyor!”¹⁷

O, Cornelia'nın ilgisinden kaçmaya mecburdur, bulunduğu yeri, geçmişini hatırlatan bu ilgidir aslında. Yaşadığı hayatı Cornelia'nın bilmesi mümkün değildir. Cornelia'nın Grace'in gelişini anlattığı yerde Grace'in gülerek bu konuşmayı kesmesi belki de daha fazla dinlemek istemeyişiyle ilgilidir. Çünkü karşısında güçlü ve soylu bir hanımefendi durmaktadır, üstelik onu tanıyan herkes bunu bilmektedir. Böyle bir kadının kendine olan hayranlığının ondaki etkisi ise korkaklık ve çekingenliktir. “Söylenmemiş şeylerin” olmadığını düşünmesinin sebebi de bu

¹⁷ a. g. e. s. 60

korkaklıktır. Yaşadığı hayattan, Cornelia'dan korkmak. Israrlar sonucu patlama noktasına gelmesi, bir yüzleşmenin olmayacağını düşünmesi ise Cornelia'nın gücünün altında ezildiğinin göstergesidir:

“GRACE: Söylenmemiş bir şey var diyorsun. Belki de vardır. Bilmiyorum. Bildiğim bazı şeylerin söylenmemiş kalmasının daha iyi olacağı. Ayrıca, bir şey daha biliyorum, iki kişi arasında sessizlik uzun zamandır sürüp gitmişse, artık ikisinin de aşamayacağı bir duvar dönmüştür. Aşılamayacak bir duvar. Belki sen yıkabilirsin onu. Ben yıkamayacağımı biliyorum. Kalkışamam bile. İkimizin arasında güçlü olan sensin ve bal gibi biliyorsun bunu...İkimizin de saçları ağırdı! Ama ak aynı ak değil. Sen şu kadife sabahlığınla imparator Tiberius'u andırıyorsun! İmparatorluk kaftanıyla! Saçlarınla gözlerin demir renginde! Demirimsi bir bozlukta alt edilemez! Hemen herkes biraz çekiniyor senden. Senin gücünün farkındalar, seni beğeniyorlar bu yüzden. Buraya sana gelip şu ya da bu konuda danışmanlık istiyorlar.(...) Ya bir bilgi pınarısın sen! Buna ek olarak zenginsin! Evet, evet bir servetin var. (...) Ben- bense çok farklıyım!- Benim saçlarımda ağartıyor gerçi ama değişik bir boz benimki. Seninki gibi demirimsi değil, görkemli değil Cornelia, boz evet, boz, bir-örümcek ağının bozu...Gittikçe kirlenen beyaz bir şey, unutulmuş bir şeyin bozluğu...(telefon çalar.) Durum böyle olunca, bizim aklarımız arasındaki fark bu olunca, bu evi sessizlikle inleyen sorulara cesur yanıtlar

vermemi bekleyemezsin benden! On beş yıldır söylenmemiş şeyleri açıklamak ha! Böyle uzun bir süre, ancak dinamitin yıkabileceği bir duvara çevirir sessizliği, üstelik-(Almacı kaldırır.) Ben o kadar güçlü değilim, cesur da değilim, ben....

CORNELIA (öfkeyle): *Telefona doğru konuşuyorsun!”¹⁸*

Yukarıda alıntılanan bölüm, Grace’in aralarındaki uçurumu net bir şekilde anlattığı, krizin yaşandığı andır. Cornelia’nın “seni burada sonsuza kadar tutmak isteyeceğimi nasıl anlayamadın?” sorusunun da yanıtıdır aslında. Aralarındaki fark bu kadar büyük olunca, sosyal çevrenin sarmaladığı ilişkilerinin başka türlü olmasına imkan yoktur. Grace, konuşmaya başlamıştır, Cornelia da büyük bir heyecanla dinlemektedir; ama gelen telefon yine hayatlarına müdahale etmektedir. Cornelia’nın sınıfı altta olanı- Grace’i- ezmektedir. Aralarındaki ilişki, çevre tarafından “hanım-sekreter” ilişkisi olarak bilinmek zorundadır. Bu durumda sessizliği bozmanın bir anlamı yoktur. Grace’i haklı çıkaran da, telefonun gelişiyle Cornelia’nın verdiği tepkidir.

Oyunun sonunda gelinen noktada Grace, Cornelia’yı “imparatorluk kaftanıyla” yalnız bırakacaktır. Bundan sonrası içinse *yüzünde, kaçamak bir gülümseme* belirir: yaşamına ve Cornelia’ya.

Sonuç olarak, Cornelia ve Grace değiştiremeyecekleri bir dünyanın içine hapis olmuşlardır. Cornelia, gücün ve iktidarın tuzağında çok sevdiği Grace’e sahip olamayacak; Grace ise Cornelia’nın dünyası içinde yer alamayacaktır.

¹⁸ a. g. e. s. 64

BÖLÜM 2

2. UYGULAMA ÇALIŞMASI

2.1 SÜREÇ ANALİZİ; Oyun Yorumu

Söylenmemiş Bir Şey metninin sahnelenme sürecine başlarken, oyunun ve karakterlerin derdi üzerine yoğunlaşıldı. Oyunda belirtilmeyen bir eklemeye, Grace karakterinin, Cornelia karakterinin “başpapaz” seçilmemesi için yapılan oyunda yer aldığı eklendi. Sebebi ise bir kere de Cornelia’nın yenilmesi ve böylece Grace’in içinde bulunduğu durumu anlaması.

Metinde karakterlerin oyun içinde oynadığı oyunlar saptandı:

1. Oyun: Cornelia’nın oyunu; tek kişilik bir oyun, dünya onun dünyası ve Grace eşlik ediyor.
2. Oyun: İki kişilik, Grace’in de oynayabileceği bir oyun.

Cornelia her zaman birinci oyunu oynamak istemektedir. Zaman zaman da ikinci oyuna kaymaktadır. Cornelia konuşuyor, Grace eşlik ediyor. Cornelia’nın birinci oyun içindeki durumu: “ben bu hayat mecburum, Güneyli bir hanımefendi gibi.” Grace’in eve gelişini, gülünü fark etmesini istediği bölümlerde kırılmalar yaşanmakta ve buralarda ikinci oyunlar oynanmaktadır. Aralarındaki gerilim: hangi oyun oynayacaklarının kavgası.

Metin dönemeçlere ayrılmış ve çalışmalar bu dönemeçler üzerinden yürümüştür:

- 1- Başlangıçtan, Cornelia’nın “Gözünden kaçan bir şey yok mu canım” diyerek Grace’e gülünü gösterdiği yere kadar olan bölüm:

GRACE: Ne soylu bir yüzü var, Edith Sitwell'in profili gibi.

Bundan sonra da Edith Sitwell'in Façade'ını çalarız.

2- Grace'in, söylenmemiş şeylerin hiçbir zaman söylenemeyeceğini anlattığı ve bitiminde telefonu açtığı yere kadar olan bölüm:

CORNELIA: Gözünden kaçan bir şey yok mu şekerim?

(.....)

GRACE: (...)(Almacı kaldırır.) Ben o kadar güçlü değilim o kadar cesur da değilim, ben...

CORNELIA: Telefona doğru konuşuyorsun.

3- Finale kadar olan bölüm:

GRACE(Telefona doğru): Alo? Evet, burada kendisi.

Esmeralda Hawkins.

(.....)

Aralarındaki ilişkide, ötekinin yerine geçme durumu saptandı. Basit bir efendi köle ilişkisi değil yaşadıkları. Kısa bir yerde de olsa evin bir hizmetçisi olduğu vurgulanmış. Dolayısıyla, sekreterliğin ötesinde bir konumu var, Grace'in evin içinde. Oyunun açılışında Cornelia'nın Grace'in yerine geçerek yaptığı telefon konuşmasından da anlaşılacağı gibi, Grace Hanımından sonra da uyanabiliyor.

Yazar sınıflar arasındaki aşılma zlığı iki sınıfı da kendi ağzından konuşturarak anlatıyor. Grace'in tiradında sınıfsal olarak aşılma zlığı görüyoruz, Cornelia'nın bulunduğu yerden böyle bir sınıf farkı görülüyor, ama birinin ondan daha fazla görüldüğünü görmesi gerekir. Bu sebeple oyuna, Grace'in Cornelia'ya karşı

geliştirilen oyunda onun da payı olduğu yorumu eklendi. Böylelikle bir kez olsun yukarıdan aşağısı gözükecek ve Cornelia Grace’i anlayacak.

Oynanırken en önemli adım, seyircinin ikisini de haklı bulması olarak saptandı. Birbirine yaptıkları şeyleri haklı çıkaracak, buna ikisinin de hakkı var: Oyunun temel motivasyonu. Her ufak değişikliğin bu temel motivasyon içinde ne demeye geldiğini bulmak gerekliliğinin, seyircinin o an gördüğü enerjiyi gerekçelendirmeye çalışması açısından faydalı olacağı vurgulandı. Seyirci çok özel bir dünya olduğunu hissetmeli. Aralarında öyle bir samimiyet kurulmalı ki seyirci kendini dışarıda hissetmeli ama seyrettiğini bilmeli.

Cornelia ve Grace’in temel dertlerinin bulunması ışığında çalışma devam etti: CORNELIA’nın derdi; seçim ve Grace çözülene kadar gerçekten samimi bir yüzleşme istiyor. GRACE ise bu günün bir an önce bitmesini istiyor.

Oyun sıkıştırılmış kriz, anlar dizisi olarak belirlendi. Grace tiradına kadar Cornelia’nın duvara çarpmasını istiyor, bu yüzden Cornelia’nın arkasından iş çevirmiş. Cornelia ise güller almış, bugün büyük gün, “söylenmemiş şeyler” konuşulacak, diğer tarafta da kazanılacak bir zafer var ama bugünün önemi ayrı, o zaferi de Grace’le paylaşmak ve yücelmek istiyor. Cornelia’nın oyunu ama Grace ondan önce bir oyun oynamış.

Grace’in tiradındaki yönelimi, Cornelia’nın şarap gibi ölümsüzleşiyor olması, buna karşılık Grace’in ise çürümesi. Hiçbir zaman aralarında bir eşitlikten söz edilemeyecek. Birbirlerini ne kadar severlerse sevsinler duvar hiçbir zaman aşamayacak. Dolayısıyla seyirci, bunun kurtarılamaz bir felaket olduğunu anlayacak. Baştan kaybedilmiş bir ilişki.

Sevgi ilişkisi ise yukarıda anlatılan felaketin ateşleyicisi gibi. Çünkü onlar sadece hanım- sekreter üzerinden ilişki kurmuyorlar. Cornelia’nın sevgisi altında

Grace eziliyor. Artık bu oyunu oynamaktan sıkılmış, Cornelia'nın gücünü sevmek istemiyor. Çünkü Cornelia'nın gücü Grace'e kendi güçsüzlüğünü gösteriyor. Grace'in aradaki büyük farkı unutmaması gerekliliği söz konusu. Yukardan aşağıya inmek kolay aşağıdan yukarıya çıkılmıyor. Cornelia'nın Grace'in tiradından hemen önce sevgisini zorla ifade edişi söz konusu olmalı ki Grace sinirlensin, çünkü bu koşullar altında sevgisini göstermesi zor. Seçim konusunda ise Cornelia risk alıyor, başpapazlığa tek başına aday gösterilip seçilmek ve sonuç olarak büyük zafer istiyor. Ama onun esas olayı, o gücü on beşinci yıldönülerinde, Grace'e armağan edişi. Yani Cornelia yükselir ise hayatta en sevdiği insan olan Grace de yücecek. Grace için böyle bir şey söz konusu değil, o sınıf farkını kıskançlık olarak yaşıyor. Cornelia ise bütün bu yaptıklarını Grace'i düşünerek yaptığını belli etmeli, Grace ise en azından onun kadar sevgisini göstermeli ama bunun mümkün olmadığını da oynamalı ki çıkışsızlıkları görülsün. Cornelia'nın görkemli imparatorluk hali, Grace'in hoşuna gitmiş olmalı, dolayısıyla zamanla sıkıldığı anlaşılın.

Bu bağlamda, “aktif bir eylemde arzu edilmemiş istek, bedene yazılı kalmıştır” düşüncesinin ışığında örneklendirmeye ilişki kuruldu: “Taptığın ama bir türlü doyamadığın kadını öldürmek gibi”. Gücün, Grace'de arzu nesnesi olarak yankılanması söz konusu. Bu gücün, bedende eylemli olarak yaşanılmamasından duyulan sıkıntı bedene sıkışıp kalmıştır. Buna karşılık, Cornelia ise Grace'in zayıf, saf halinde yüceltmıştır kendini.

Cornelia aralarındaki gerginliğin sebebinin başka türlü algılayacak. Grace'in kendisine açılmadığını düşünmeli, çekingenliği ve ürkekliği sebebiyle. Cornelia'nın duvarı aşmak için yaptıkları duvarı daha da büyütecek. Çünkü onun gönlünün yüce olduğunu göstermek için yaptığı her şey, onun yüce, Grace'in alçak gönüllü

olduğunu gösteriyor. Böylelikle Cornelia'nın konuşacağı yerde, Grace sıkışıp kalacak.

İki karakterin ortak motivasyonu ise “çaresizlik” olacaktır. Cornelia, çevresinin ondan beklentilerinden, Grace ise bulunduğu sınıf itibarıyla, özgürleşemiyor. Bu durumda iktidar ve eşitsizlik karşı karşıya geliyor:

GRACE – Ezilmişlik ve sevgi

CORNELIA – Sevgi ve iktidar hırsı

Cornelia'nın zaferle aşkı yücelttiği, Grace'in kadın derneğinde bir hizip geliştirdiği bir güne tanık olmalıyız. Oyunda, esas olay gerilimin sebebi olmuş. Grace için durum, “ne kadar çok seversen o kadar olmaz” olacak ve bu motivasyon seyirciye hissettirilecek. Cornelia ise bunu anlamayacak, çünkü toplumsal çevresi anlamasına izin vermeyecek.

Mekan ile kurulan ilişki de önemlidir. Burası Cornelia'nın evi dolayısıyla mekan ona aittir. Başlangıçta buraya egemen olunmalı ki ilerleyen zamanda Grace'in sıkışmışlığı daha çok görünsün. Zenginliği ve ihtişamıyla Grace'in kıskançlığı daha çok ortaya çıkarılacaktır. Tedirginliği ise ayrıca görülmeli, evindeki güven duygusu ile bugün olacaklar arasındaki endişe duygusu gidip gelecek, Cornelia için.

Sonuç olarak, belirlenen dönemeçler ve bu dönemeçlerdeki oynanan oyunlar ışığında çalışmalara yön verildi. Krizden sonuca doğru inişli çıkışlı bir yol izlendi.

2.2 SÜREÇ ANALİZİ; Deneyimim

Anlar dizisi olarak ele alınan oyunun başlangıcında belirlenen hedefimiz: Seyircinin oyunu laflardan değil enerjimizden anlamasıydı. Esas olayların olmuş olduğu ve krizle başlanan oyunun çalışma süreci de bu sebeple zorlayıcıydı.

İlk provalarda, yukarıda anlatılan yorumun kavranmasına çalışıldı. Temel dertlerimiz saptandı ve karakterlerimizin dertleriyle birleştirildi. Dönemeçlerin saptandığı metinde, sıralı bir yol izlendi.

Cornelia ve Grace için kendilerine ait çalışmalar yapıldı.

Cornelia'nın çalışması: "Senin Grace'de görüp, dışarıda göremediğin bir şey olacak ama bunu Cornelia dışında kimse bilmeyecek. Hayran olduğunu göreceğiz ama neye hayran olduğunu bilmeyeceğiz". Yazarın aralarındaki ilişkiyi sezdirmiş olmasına karşılık biz bu veri üzerinde hiç durmadık. Ama verilen bu yönelimle partnerimde oluşmaya başlayan Grace'e bir yükleme yaptım: Cornelia, Grace'in saf ve doğal haline hayran...

Yukarıdaki bilgiler ışığında bir doğaçlama yaptık:

Yürüme çalışması: Cornelia, izlendiğinin farkında ama derdini düşünüyor. Göz seviyesinden yukarı bakarak yürüme. Grace, Cornelia'nın ayaklarına bakarak, kendini ondan gizleyerek yürüme(tehlikelerden korumak, engelleri aşmak için)

Bu çalışma, bize kişilerimizi daha iyi tanıma ve algılama fırsatı verdi. Cornelia'nın bakışlarının hep yukarıda olması, onun soylu havasının bedenimde vücut bulmasına sebep oldu. Bu çalışmaların amacı, temelinde yatan şey: çok önemsedığımız sevgi ve hayranlık ilişkisi. Çünkü ileride, repliklerde geçen tanımlamalarda, Cornelia imparator gibi soylu ve hayran olunacak bir kadın olarak görülecek ve dolayısıyla

Grace'e yüklenen kıskançlık - bir kez olsun aşağıdan yukarıyı görerek kendisini anlayacağını düşünmesi - fikrini destekleyecekti.

Cornelia'nın toplumla kurulmuş bir ilişkisi var; bu ilişki oyunda telefon bağlantıları ile kurulmuş. Bu temel bilgiler bağlamında, dışarı ile ve Grace ile olan konuşmaları ayırdık. Güneyli bir hanımefendi özelliği olan, soy isimleri ile hitap etme yerleri saptandıktan sonra bu bilgi ışığında hitap şekilleri buldum, Cornelia için kendi konumunu hissettireceği yerlerde zaman zaman Grace'e bile "şekerim" diye hitap etmesini ekledim. Böylelikle oyunun yorumunda belirtilen, aralarında oynanan oyunlardan olan birinci oyunun lafı oldu: "şekerim".

Soylu bir kadının yapması gereken şeyler var, bir yaşam tarzı ve tavrı var, "ben böyle yaşamak böyle davranmak zorundayım" diye düşünüyor. İşte bu yüzden Cornelia, Grace'i kendi yaşam şartları içinden kendi oyunundan, kendi kurallarıyla görmek istiyor. Cornelia'nın mecbur olduğu bu hayatın içinden buna rağmen Grace'i sevmesi gerekliliği söz konusuydu. Birinci dönemeç çalışılırken; gülünü gösterdiği yere kadar, bu ilişkiyi kurmam gerekiyordu ki sonrasında Grace'in tiradıyla gelen patlama anlaşılın.

Mekanın içindeki hakimiyeti de ilk andan itibaren kurulmalıydı. Öyle bir bağlılık yaratmalı ki Cornelia, üstünlüğü ve aitliği ortaya çıksın ve Grace katlanamaz hale gelsin.

Seçim meselesi ise aslında seçilmeme endişesi olarak algılanacaktı. "Aslında gitmek istemiyorum, ama kahretsin ki orada olmalıydım" yönelimi. Cornelia, Grace dışında herkesi kandırabilir, onun birinci oyundan içten içe rahatsız olduğu belli olacak, zaten bu durum yapay bir sosyal hayatın içinden bakınca görülebiliyor. Çünkü Cornelia'nın davranışında topluma göstermek istediği bir görüntü var, üçüncü

bir dinleyen varmış gibi konuşuyor: Grace'le konuşurken çok az ama telefon konuşmalarının tamamında olacak olan yönelim.

Yukarıda açıklanan yönelimlerin doğru yerlerde kullanılması önemliydi. Arada on beş yıldır sürüp giden bir ilişki var. Bir kadın bir kadını görüyor, hayatının en önemli kararını veriyor, on beş yıl beraber geçiriliyor ve birbirlerine hiç itiraf etmedikleri bir şeyler var. Bizi en çok zorlayan nokta burası oldu, basit gibi görünse de böylesi bir sevgi ilişkisini kavramakta zorlandık. “Tutkulu bir ilişkileri var.” tanımlaması benim için önemli bir izlek oldu. Çünkü bütün verilenlerin altına bu tutkuyu koyarak daha net bir noktaya getirmeye çalıştım.

Grace'e verilen gizi, Cornelia onun bir şey sakladığını ama artık bu çekingenliğin bir son bulması ve bu samimiyetsizliğin ortadan kalkması gerekliliğinin bir işareti olarak algılayacaktı. Bu durumun aşılabilecek olduğunu düşünmesi ise kuvvetli bir şekilde görülecekti ki, seyirciye aradaki uçurum aktarılabilsin.

Cornelia'nın gücünün tartışmasızlığı ve bunu Grace'in net ve ağır bir şekilde hissetmesi gerekiyordu. Tartışılmaz bir şekilde göreve gelmek ile gücünü kanıtlamış olacaktı. Güç gösterisini sosyal hayatındaki kişilere uyguladığını düşünse de en çok zarar gören Grace olacaktı. İşte, Cornelia'nın bu durumun farkında olmaması, ama Grace'in fark etmesi istendi bizden. Böylelikle Grace için zafer kazanırken, Grace'i daha da ezecekti. O çok sevdiği Grace'e on beş gül almış ama on dördünü çalışma masasına koymuş, Grace'in kendini en çok sekreter hissettiği yere. Böylelikle farkında olmadan yaptığı şey ona pozisyonunu ve görevini ona hatırlatmak olacaktı.

Cornelia: Aramızda konuşulmayan bir şey var

Grace: Hayır! Hiçbir zaman konuşulmayacak bir şey var.

İşte oyunu tam da bu noktaya getirmeliydik ki, tutkulu ve çıkışsız ilişkileri ortaya çıksın. “Söylenmemiş şeyleri” söylemeye başladığında ise “bir şeyler söyleyeceğim ama ne söylersem dolu dolu söyleyeceğim. Bu yüzden bir türlü ifade edemiyorum ama söyleyeceğim” yönelimiyle, Grace’in bu duygu seli, sıcaklık ve sevgiden boğulmasına neden olacaktı. Grace’in tiradının çıkış sebebi de işte bu duygu selinden bunalma olacaktı. Duvarı yıkabileceğini gösterme isteği; dolayısıyla Cornelia böyle davrandıkça duvar daha da büyüyecek ve çaresizlikleri daha çok görülecekti.

Cornelia’ya yardımcı olacak olan şey: aklı seçimde ama “boşver şimdi seçimi” durumu. Çünkü o zaman iç çelişkisi daha çok ortaya çıkacaktı. Boş vermeliydi ki bu konuşma artık bugün yapılsın, söylenmemiş hiçbir şey kalmasın. Seçimle ilgili telefon konuşmaları yaptığı anların hemen ardından kendine gelip, toparlanmalı ki konuşma devam etsin. En saf haliyle yapacak konuşmaları; ona karşı geliştirilen akımı, kilisede ona destek olan dostlarını anlatırken.

Provalar sırasında ortaya çıkan bir şey daha vardı: daha önce birbirlerine dokundular mı? Sen benim dostumsun derken aslında sevgilimsin demek isteyen Cornelia, Grace’in ona güller için teşekkür ettiğinde müthiş bir irkilme yaşayacaktı. Bu sebeple oyun boyunca dokunmama ve belki de dokunamamayı oynamak uygun görüldü. Finale gelindiğinde ise daha önceki hırçınlığının yerini sakinliğe bırakması tercih edildi-kaybeden olmanın burukluğu-

Partnerimle kurduğumuz ilişki izlediğimiz yol çerçevesinde gelişti. Aralarındaki tutkunun ortaya çıkması için uzun bir süre çalışıldı. Bizim için zorlayıcı olan, aksiyonun bittiği noktadan oyunun başlamasıydı. Çünkü ilişkimizi sağlam kurmadığımız takdirde izlenirliği azalacaktı. Anları yaratmak ve onlarla yaşatmak karakterleri. Seyirciyle kurulan ilişki en önemlisiydi bizim için, çünkü süreç içinde

bizi en çok zorlayan şey oldu. Seyirciye karakterlerin enerjisini doğru akıtmak. Sadece metinle kurulan bağın doğru olması, durumları kavrayıp onları oynamak gerekiyordu. Metinden yola çıkan oyun çok kritik bir yerde duruyordu, sadece kelimelerden oluşan bir oyun ya da yaşanan bir oyun olacaktı.

BÖLÜM 3

SONUÇ

SONUÇ

Oyunun seçilmesiyle başlayan sürecin son aşaması yaşanan deneyimin aktarılması oldu. İki ana karakterden oluşan bu oyunun prova sürecinin ve sonrasındaki gösterimin bir sonucuydu bu çalışma.

Oyun, anlar dizisinden oluşuyordu ve bizim oyuncular olarak karakterleri canlandırırken bu anlar dizisini yaşatmamız gerekiyordu. Seyirciyle kurulan ilişki çok önemliydi. Seçilen anları seyirci laflardan değil, bizim enerjimizden anlamalıydı. Bu çalışmada aktarılan, seyirciyle buluşan oyunun prova sürecinde yapılan çalışmalar ve pratikte yaşanan tecrübelerdir.

Performansın prova ve gösterim sürecinde, geçen sene yapılan çalışmaların, önceki deneyimlerin hatırlanması ve uygulamaya geçirilmesi açısından yol gösterici etkisi oldu.

Bu inceleme, dramaturji ve uygulama çalışması, ‘metnin anlaşılması, yönetmen – oyuncu ilişkisi, oyuncuların kendileri ve birbirleriyle olan ilişkileri’ bağlamında pratiğin sonuçlandırılması niteliğindedir.

Dramaturji çalışması, Tennessee Williams’ın oyunlarına ve karakterlerine genel bakış, uygulaması yapılan metnin konu, tema, öz ve biçim açısından incelenmesi, karakterlerin bu bağlamda çözümlenmesini içermektedir.

Uygulama bölümü ise oyunun yorumlanması, prova sırasında yaşananlar, performansta alınan sonuçların aktarılması çalışmasıdır. Bu tezin yapılışının esas amacı da çalışmadaki deneyimlemedir.

Oyunda ortak bir motivasyon belirlendi; “çaresizlik”. Bu motivasyon üzerinden karakterlerin dertleri bulundu: Cornelia’nın “bugün gerçekten samimi bir yüzleşme istediği”, Grace’in ise “bugünün bir an önce bitmesini istediği” ortaya

çıktı. Dertlerinin belirlenmesiyle başlayan prova sürecinde yapılan çalışmalarla performansa hazırlandı. Bu aşamalarda yaşanan zorluklar ve oyuncular olarak bizlerin sorunlar karşısındaki çözümlerimiz üzerine gidildi.

Deneyimlemenin en önemli noktası ise bir oyunu baştan sona, çalışılan ve yakalanan, bulunan “anları tutarak ve yaşatarak” sonuçlandırabilmektir.

Temelde basit olan ama hep unutulmuş, “dinleme” eylemi ise en zorlayıcı nokta oldu. En saf haliyle, “Ne diyor?” haliyle dinlememiz istenmişti bizden. Zaman zaman başka dertlerle uğraşılırken bu nokta kaçırıldı. Bu eylem gerçekleştiği zamanlarda ise “oyun canlanmaya” başlamıştı.

Bir başka önemli nokta ise, “role, oyuna kendini bırakmak” gerekliliğiydi. Durumu anlamak, role kendini bırakmak, rolün seni oynaması... Geçen senelerde öğrenilen bu bilgilerin yaşanılması ve yaşatılmaya çalışılması, bu oyun çalışılırken önemli bir izlek oluşturdu. Asıl deneyim ise, “söylenenleri, kendimize öğretebilmiş miydik?” sorusu üzerine kurulmuştu.

Sonuç olarak; bilgiyi edinme ve hayata geçirme noktasında karşılaşılan güçlük, “ikna olamama” noktasındadır. Oysa ki bir şeye, birine ya da kendine ikna olma, taraflı bir eylemdir. Daha önce öğrenilenlerin yerine her an başka bir bilgi gelebilir, işte bu durumda en saf haliyle kavramak en doğru yaklaşımdır: Anlarda yaşamak ve anları yaşatmak.

KAYNAKÇA

Brockett G. Oscar, Tennessee, Tiyatro Tarihi. Dost Kitapevi Yayınları, Çeviren:
İnönü Bayramoğlu. Ankara, 2000

Nutku, Özdemir, Dünya Tiyatro Tarihi 2. Remzi Kitabevi, Ankara, 1993

Uslu, A. Didem, Amerikan Tiyatrosunda Düşler. Dokuz Eylül Yayınları. İzmir, 2001

Williams, Tennessee, Yağmur Gibi Söyle Bana (Söylenmemiş Bir Şey), Çeviren:
Tomris Uyar, Nisan Yayınları, İstanbul, 1999

BAŞVURULAN KAYNAKLAR

Şener, Sevda, Dünden Bugüne Tiyatro Düşüncesi, Dost Kitabevi, Ankara, 1998

Şener, Sevda, Yaşamın Kırılma Noktasında Dram Sanatı, Ankara, 2001

BÖLÜM 4

4. EKLER

4. 1. GÖSTERİM BİLGİLERİ

GÖSTERİM YERİ: BAHÇEŞEHİR ÜNİVERSİTESİ,

BEŞİKTAŞ KAMPÜSÜ

FAZIL SAY SALONU

GÖSTERİM TARİHİ: 27. HAZİRAN. 2006

OYUNUN ADI: SÖYLENMEMİŞ BİR ŞEY

YAZAN: TENNESSEE WILLIAMS

ÇEVİREN: TOMRİS UYAR

YÖNETEN: DOÇ. DR. ÇETİN SARIKARTAL

OYNAYANLAR:

CORNELIA SCOTT: NERGİS ÖZTÜRK

GRACE LANCESTER: YEŞİM MAZICIOĞLU

4. 2. OYUN METNİ

T.C YÜKSEKÖĞRETİM KURULU TEZ MERKEZİ

Ref No:

OTOMATİK

Tez No:

.....

TEZ VERİ GİRİŞ FORMU

(Tez merkezi tarafından doldurulacaktır.)

(Tez yazarı tarafından bilgisayarda doldurulduktan sonra basılarak imzalanmalıdır.)

Yazar Adı / Soyadı : Nergis Öztürk
(Tezde kullandığınız tüm adlarınızı açık olarak yazınız.Kısaltma kullanmayınız.)

T.C. Kimlik No : 66373061710

E-Posta Adresi : morner_8@yahoo.com

Tezin Özgün Dili : Türkçe

(Tezin ana bölümünün dili)

Tezin Adı : TENNESSEE WILLIAMS'IN SÖYLENMEMİŞ BİR ŞEY ADLI
(Tezin özgün dildeki adı. Yandaki alana en fazla 200 karakter yazılabilir.)

Tezin Türkçe Adı :
(Tezin özgün dili Türkçe değilse burayı doldurunuz. Yandaki alana en fazla 200 karakter yazılabilir.)

Tezin Yabancı Dildeki Adı : COMMENT ABOUT THE CHARACTER CORNELIA ON STA
(Tezin özgün dili Türkçe ise yabancı dildeki çeviri adını buraya yazınız.Yandaki alana en fazla 200 karakter yazılabilir.)

Tezin Konu Başlığı : 1. Güzel Sanatlar
2.
3.

Tezin Yapıldığı Yer :

Üniversite : Bahçeşehir Üniversitesi

Enstitü (Bu alana veri girebilmek için üstttteki "üniversite" alanının doldurulmuş olması gerekir.)

Sosyal Bilimler Enstitüsü

İnternet tarayıcınızda pop-up'lar (istek dışı açılan pencereler) engellenmiş ise,veri giriş alanının açılması için engeli geçici olarak kaldırmınız .)

Fakülte	İletişim Fakültesi
Hastane	
ABD/Bölüm	İleri Oyunculuk Yüksek Lisans Programı

Tez Türü	:	Yüksek Lisans			
Tez Yılı	:	2006	(yyyy)		
Sayfa Sayıları	:	58	(Toplam)		
Giriş Sayfaları	:	5	Ana Bölüm :	42	Ekler: 11
(Romen rakamlarıyla numaralandırılmış bölüm)					(Ana bölümden farklı numaralandırılmış ise)
Tez Danışmanları :	Ünvanı	Adı	Soyadı		
1.Danışman	: Yrd. Doç. Dr.	Kerem	Karaboga		
2.Danışman	:				
3.Danışman	:				

Dizin Terimleri:

(Dizin terimleri listelerinden seçiniz. İmleci dizin terimini girmek istediğiniz kutucuğa getiriniz.Kutucuğun yanındaki linke tıklayınız. Gelen alfabetik listeden uygun harfi seçiniz. Aradığınız terimi listede tarayıp bulduğunuzda tıklayınız. Terim uygun kutucuğa yerleşecektir.

Türkçe Dizin Terimleri

İngilizce Dizin Terimleri

Oyunculuk	Türkçe	Acting	İngilizce
	Türkçe		İngilizce
	Türkçe		İngilizce
	Türkçe		İngilizce
	Türkçe		İngilizce
	Türkçe		İngilizce

Önerilen Dizin Terimleri:(YÖK Dizin terimleri listelerinde bulamayıp önerdiğiniz terimler)

Türkçe

İngilizce

Oyunculuk	Acting
Metin İncelemesi	Text Analysis
Tennessee Williams	Tennessee Williams

Tezin Metin Formatı Dışındaki Ekleri : (Aynı türden 1'den çok dosyanız varsa ilgili kutuda dosya adlarını noktalı virgül (;) ile ayırınız.)

Resim:	☐	Dosya adı:	
Harita:	☐	Dosya adı:	
Görüntü:	☐	Dosya adı:	
Ses:	☐	Dosya adı:	
Program:	☐	Dosya adı:	

Diğer:

Lütfen
Belirtiniz:

Dosya adı:

Kısıtlama :

Bitiş Tarihi: (gg/aa/yyyy)

Proje desteği aldıysa Proje
no:

Tarih:

İmza